

Жоба туралы қысқаша ақпарат

Жоба аты	AP09259567 «Адамдарда ЖРВИ таралуына қарсы мульти-ботаникалық қоспасын дайындау»
Жоба өзектілігі	Мыңдаған жылдар бойы медицина мен табиғи өнімдерді дәстүрлі дәрі-дәрмектер ретінде қолдану арқылы бір-бірімен тығыз байланыста. Біздің көзқарасымыз вирустық тұмауға қарсы ең үлкен емдік потенциалды көрсеткен бірнеше түрлі дәрілік өсімдіктерден қуатты және қауіпсіз табиғи формуласын жасау болып табылады. Дәрілік өсімдіктер ресурстарынан табиғи дәрілік заттарды зерттеу жөніндегі осы бірлескен жоба адам денсаулығына қауіп төндіретін вирустық тұмаудан, ЖРВИ-ден және болашақ пандемиядан қорғайтын қауіпсіз және тиімді фитомедициналық құралдарды әзірлеу үшін дәрілік өсімдіктердің фитохимиялық құрамын озық іргелі және қолданбалы зерттеулермен айналысатын болады.
Жоба мақсаты	Зерттеулер негізінен бірнеше таңдалған биологиялық белсенді дәрілік өсімдіктерді қолдануға, жаңа вирусқа қарсы табиғи пероралды қоспаларды жасауға, олардың химиялық компоненттерін анықтауға, негізгі табиғи қосылыстарды оқшаулауға, олардың құрылымын және <i>in vitro</i> фармакологиялық белсенділігін зерттеп адамдарда SARS таралуын болдырмайтын табиғи, аз уытты, мульти-ботаникалық препаратты жасаудың жаңа әдістерін жасауға бағытталған.
Жоба міндеттері	Әдеби іздеу, өсімдіктерді жинау, дайындық жұмыстары, биоактивті сығындыларды алу, биоактивті қосылыстарды оқшаулау, қосылыстар мен сығындылардың биологиялық белсенділігін зерттеу, көп табиғи қоспаны әзірлеу.
Күтілетін және қол жеткізілген нәтижелер	Әдебиеттерге шолу жүргізіледі; зерттеу объектілері қажетті мөлшерде жинақталады, дәрілік өсімдік материалдары ғылыми зерттеулерге дайындалады. Таңдалған өсімдік объектілеріне сандық және сапалық талдау жүргізіледі. Өсімдіктер алынады. Жалпы сығындылар әртүрлі полярлық еріткіштердің көмегімен бөлінеді. Көп табиғи қоспала әзірленеді.
Зерттеу тобы мүшелерінің аты-жөні, идентификаторлары (Scopus Author ID, Researcher ID, ORCID, бар болса) және сәйкес профильдерге сілтемелер	<ol style="list-style-type: none"> 1. Жанар Жеңіс – PhD, профессор, БҒК, жоба жетекшісі Scopus Author ID: 54897942000 https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=54897942000 Researcher ID: B-1322-2015 ORCID: https://orcid.org/0000-0002-7148-7253 2. Нурлыбекова Алия – PhD докторант, АҒК Scopus ID: 57204532098 Researcher ID: ACB-2803-2022 https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57204532098 ORCID ID: https://orcid.org/0000-0001-9797-284X 3. Ұлпан Әмзеева – PhD докторант, АҒК Scopus Author ID: 57219202554 https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57219202554 ORCID: https://orcid.org/0000-0003-3962-0701 4. Сабамбаева Гаухар Байгоновна – магистр, лаборант 5. Минкаева Аяулым Азаматқызы – магистрант, КҒК

Жарияланымдар тізімі (URL, DOI көрсетілген)	https://orcid.org/0000-0002-6236-5393 1. Aknur Taldybay, Doktorhan Aydarbayeva, Akhmet Aksoy, Gulnara Sitpayeva, Alfya Kurmantayeva, Mohamed A. Ibrahim, Aizhamal Baiseitova, and Janar Jenis. Resources, Morphological, Anatomical Characterization, Phytochemical Profiles and Pharmacological Properties of <i>Ajania fastigiata</i> (C. Winkl.) Poljakov // Applied Research on Medicinal and Aromatic Plants, Accepted 03.2024 (Percentile 89, Q1). 2. A.A. Minkayeva, Sh.M. Mamashev, A.K. Nurlybekova, A.A. Kudaibergen, Ye. Shybyray, U. Amzeyeva, J. Jenis. Chemical Constituents of <i>Dianthus superbis</i> , <i>Matricaria chamomilla</i> and <i>Glycyrrhiza glabra</i> // International Journal of Biology and Chemistry, 2(16), 2023, P. 104. https://doi.org/10.26577/IJBCh2023v16i2a11
Патент туралы ақпарат	1. Өнертабысқа Патент "иммуномодуляциялық қасиеттері бар диеталық қосымша (нұсқалар)", № 36452, 17.11.2023 ж., Жеңіс Ж. 2. "ТКМ-Immuno" БАД өнімді мемлекеттік тіркеу туралы куәлігі KZ.16.01.98.003.R.000318.06.22, 17.06.2022